

laaja kohderaportti

Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen inventointi 2016

Lapuan osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvitys

LAPUA

LIUHTARI

RÄNKIMÄENTIE 2, LIUHTARIN KOULU

Ränkimäentie 2 (Kuva: Anne Ojanperä 07.09.09)

Ränkimäentie 2 (Kuva: Anne Ojanperä 07.09.09)

id: 36393
kunta: Lapua
kylä: Liuhtari
kiinteistötunnus: 408-405-0036-0000
sijainti: Ränkimäentie 2 62100 LAPUA
tyyppi: opetus ja koulutus
ajoitus: 1945-1974

ajoitusselitte: 1953
luokitus: ei määritelty
arvottaminen: ei määritelty
inventoija Eija-Liisa Kangas 07.04.2010

kuvaus:

Tontilla on kaksikerroksinen, 1950-luvun, tiilinen koulurakennus ja rinteeseen sijoitettu rivitalorakennus.

Rakennukset on sijoitettu maastomuotoja noudatellen männikkörinteeseen, välittömästi Kuortaneentien (kantatie 66) pohjoispuolelle. Kantatien toisella puolella on Lapuan terveyskeskus ja Hopearinteeseen palvelukeskus, koulun pohjoispuolella Ränkimäen museoalue, Liuhtarin päiväkotiki ja eri-ikäisiä omakotitaloja.

Koulun ja rivitalon ympärillä on pihamaata, mäntyjä ja pieni leikkikenttä.

historia:

Koska Lapuan kirkonkylän asutus oli kasvanut sotavuosien jälkeen Ritamäen ja Ränkimäen suuntaan ja koska kirkonkylän koululla oli ahdasta, päätti kunnanvaltuusto v. 1951 rakentaa koulun sekä Ritamäelle että Ränkimäelle (Liuhtariin).

Koulun piirustukset tilailiin arkkitehti Viljo Saarelta ja se rakennettiin 1952 - 53 niin, että koulutyö pääsi alkamaan uusissa tiloissa syksyllä 1953.

Liuhtarin koulu oli Lapualla ensimmäinen ns. sivukäytävällinen koulurakennus. Rakennuksessa oli seitsemän luokkaa sekä juhla- ja voimistelusalit. Erillisessä opettajien asuntolassa oli viisi asuntoa.

Liuhtarin koulu toimi seitsemänopettajaisena 1953 - 54 (Ritamäen alueen oppilaita kävi Liuhtarin koulussa), kuusiopettajaisena 1954 - 68 ja viisiopettajaisena vuodesta 1968.

maastotarkistus:

Lapuan osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksen (2009-10) inventointityön tavoitteena on ollut kerätä aineistoa osayleiskaavatyötä varten ja luoda pohja-aineisto tarkempiin kohde- ja rakennustason inventointeihin. Kartoituksen kohteina ovat olleet ennen v. 1960 rakennetut pihapiirit ja yksittäiset rakennukset. Työssä on käytetty Härmänmaan miljööprojektissa v. 1999 tehtyjä inventointeja ja RHR:stä työstettyjä rakennuskannan ikäluokituskarttoja. Kaikki vuoden 1999 inventointikohteet on viety yhteisajona sovellukseen v. 2009. Kohteet on myös valokuvattu, ja kuvat on liitetty kohdetietoihin. Kulttuuriympäristöselvityksessä (2009-10) rakennettua ympäristöä on tarkasteltu pääasiassa alue- ja kohdetasolla. Kaupunginosittain on kirjoitettu kuvaukset ja koottu historiaa. Inventointivaiheessa on hahmotettu yhtenäisiä rakennettuja alueita ja ryhmitetty yksittäisiä kohteita näiden alle. Lisäksi on täydennetty yleiskaavatyön kannalta merkittäviä kohteiden tietoja ja täydennetty/ inventoitu sellaisia kulttuurihistoriallisia kohteita, jotka sijaintinsa, kuntosensa tai tmv. asian vuoksi ovat vaarassa hävitä.

arviointi:

- 1953 valmistunut koulurakennus ja opettajien asuntola maisemallisesti merkittävällä paikalla
- Kohde liittyy Lapuan koululaitoksen historiaan ja edustaa 1950-luvun rakentamisvaikutteita ja kouluihanteita.
- Kohde edustaa Liuhtarin alueen sotavuosien jälkeistä kasvua.

tutkimushistoria:

Kohde on inventoitu Härmänmaan miljööprojektin inventoinnissa 1999, Oliver Schulte-Tigges 11.8.1999

lähteet:

Karttunen, M.O. Lapuan satavuotias kansakoulu. 1972.

B. ASUINRAKENNUS

id: 32647
rakennustyyppi: ei täytetty
alkup. käyttö: ei täytetty
nyk. käyttö: ei täytetty
ajoitus: 1950-luvun alku
kerrosluku: 2
perustus: betoni
runko: tiili

vuoraus: roiskerappaus
ulkoväri: keltainen
kattomuoto: epäsymmetrinen satulakatto
kate: tiili
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Rakennuksen nykyinen käyttö: opettejien asuntoja
Rakennuksen alkuperäinen käyttö: opettejien asuntoja
Lähiympäristö: Liuhtarin koulun vieressä.

historia:

Ikäluokka: 1940-1950

erityispiirteet:

Parvekkeet etelään, symmetrinen, 50-luvun koulutyylä. pohjoisjulkisivulla rytmikäs massoittelu, jota savupiiput voimistavat.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1, (filmi 26, kuva 4)(filmi 116, kuvat 23-24)

LIUHTARIN KOULU

id: 32648
rakennustyyppi: koulu- ja opetusrakennukset
alkup. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
nyk. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
ajoitus: 1953
kerrosluku: (1)+2
perustus: betoni
runko: tiili
vuoraus: roiskerappaus, liuskekivi ja betoni
ulkoväri: keltainen, ikkunanpuitteet valkoiset
kattomuoto: epäsymmetrinen matala satulakatto
kate: punatiili
ikkunat: kaksiruutuiset

kuvaus:

- Rinteeseen sijoitettu, kolmijaksainen koulurakennus, jossa on kaksi kerrosta ja kellaritilat
- satulakatto, päädyssä yksikerroksinen osa
- säännöllisesti sijoitetut ikkunat, rapatut seinäpinnat

historia:

Kun Lapuan kirkonkylän kansakoulu kärsi tila- ja asutusongelmista ja asutus oli sotavuosien jälkeen levittäytynyt erityisesti kirkonkylän itäosiin (Liuhtarin, Honkimäen ja Ritamäen alueille), rakennettiin Liuhtariin ja Ritamäelle koulurakennukset 1953 ja 1954. Koulut tehtiin lähes samoilla piirustuksilla.

erityispiirteet:

-

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1, (filmi 24, kuvat 34-37; filmi 26, kuvat 2-3)

lähteet:

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.

KIOSKI 2.0 -sovellus www.kulttuuriymparisto.fi -sovellusvuokrauspalvelu

laaja kohderaportti

Lapuan osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvitys

LAPUA

LIUHTARI

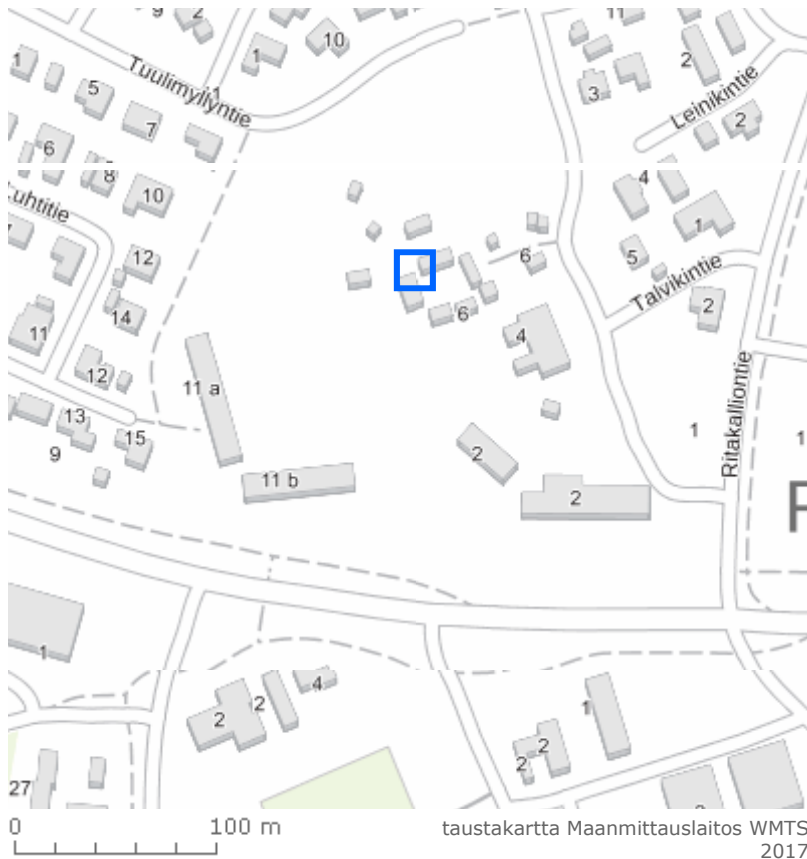
RÄNKIMÄENTIE 6, RÄNKIMÄEN ULKOMUSEO

Ränkimäentie 6 (Kuva: Anne Ojanperä 07.09.09)

Ränkimäentie 6 (Kuva: Anne Ojanperä 07.09.09)

id:	36387
kunta:	Lapua
kylä:	Liuhtari
kiinteistötunnus:	408-405-0036-0000
sijainti:	Ränkimäentie 6 62100 LAPUA
tyyppi:	kulttuuri
ajoitus:	1864-1917
ajoitusselite:	useat rakennukset 1800-luvulta, alue muodostunut vuodesta 1938 lähtien, lähinnä 1940 - 50-luvuilla

luokitus: ei määritelty
arvottaminen: ei määritelty
inventoija Eija-Liisa Kangas 07.04.2010

kuvaus:

Ränkimäentien 6:ssa sijaitsee 15 rakennuksen muodostama ulkomuseoa. Rakennukset edustavat 1800-luvun loppupuolen rakennus- ja asumistapaa ja muodostavat lähes umpinaisen, neliömäisen miespihan ja hajanaisemman karjapihan. Alueella on kaksikerroksinen asuinrakennus, kaksi luttia, talli-liiveri, porttilato, kaksi yksinäisäittä, syytinkitupa, navetta, riihi, paja, tuulimylly, savusauna, jokitupa sekä jokivene ja venekatos.

Museoalue on kesäisin avoinna yleisölle. Alueella on opastuspalvelua ja museokauppa. Museoalueella järjestetään kesäisin erilaisia tapahtumia, perinneleikkejä, juhlia ja koululaisvierailuja.

Ränkimäen museoalue on Lapualla merkittävä matkailukohde, kesäinen tapahtumapaikka ja Lapua-seuran perinnetyön kiintopiste.

Alue sijaitsee Ränkimäentien varressa, mäen päällä. Alue on metsäinen. Kohteen lähiympäristössä on Liuhtarin koulu ja päiväkotiki sekä eri-ikäistä omakotitaloja.

historia:

Lapualle perustettiin kotiseutuyhdistys, Lapua-Seura, kesäkuussa 1937. Seuran keskeisenä tavoitteena oli alusta lähtien ulkomuseoalueen aikaansaaminen. Kunta luovutti 1939 seuralle Ränkimäeltä museon paikan siten, että alue jäi kunnan omistukseen seuran saadessa käyttöoikeuden.

Museon paikkaa Ränkimäki on historiallien paikka, sillä aluella oli Lapuan- taistelun aikaan, 14.7.1808, venäläinen tykistöasema, ja ympäröivä Liuhtarin kylä paloi taistelun loppuvaiheessa.

Ensimmäisenä alueelle siirrettiin talkootyönä 1938 Ojutkankaalta tuulimylly. Vuosina 1945 - 46 museoalueelle siirrettiin kaksi aittaa, paja ja jokivene katoksineen, seuraavina vuosina Yli-Keron lutti, Haapakosken Puolijoessa sijainnut savusauna, Alajoelta siirretty jokitupa ja Isonkylän Ikolasta tuotu navetta.

Ulkomuseon päärakennukseksi saatiin 1952 alun perin Alapään Talvitiessä sijainnut tuparati. Pihapiiri täydentyi 50-luvun kuluessa, kun alueelle saatiin Juha Lassilan ulkorati, Alahärmän Pirstä porttilato ja Varpulan riihi.

Venevajaa lukuun ottamatta alueen kaikki rakennukset ovat toimineet asuin-, talous- ja maatalousrakennuksina Lapualla tai Alahärmässä. Venevaja on tehty alueelle jokiveneen katokseksi 1950-luvulla.

maastotarkistus:

Lapuan osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksen (2009-10) inventointityön tavoitteena on ollut kerätä aineistoa osayleiskaavatyötä varten ja luoda pohja-aineisto tarkempiin kohde- ja rakennustason inventointeihin. Kartoituksen kohteina ovat olleet ennen v. 1960 rakennetut pihapiirit ja yksittäiset rakennukset. Työssä on käytetty Härmänmaan miljöoprojektissa v. 1999 tehtyjä inventointeja ja RHR:stä työstettyjä rakennuskannan ikäluokituskarttoja. Kaikki vuoden 1999 inventointikohteet on viety yhteisajona sovellukseen v. 2009. Kohteet on myös valokuvattu, ja kuvat on liitetty kohdetietoihin.

Kulttuuriympäristöselvityksessä (2009-10) rakennettua ympäristöä on tarkasteltu pääasiassa alue- ja kohdetasolla. Kaupunginosittain on kirjoitettu kuvaukset ja koottu historiaa. Inventointivaiheessa on hahmotettu yhtenäisiä rakennettuja alueita ja ryhmitetty yksittäisiä kohteita näiden alle. Lisäksi on täydennetty yleiskaavatyön kannalta merkittäviä kohteiden tietoja ja täydennetty/ inventoitu sellaisia kulttuurihistoriallisia kohteita, jotka sijaintinsa, kuntonsa tai tmv. asian vuoksi ovat vaarassa hävitä.

arviointi:

- 15 paikalle siirretyn talonpoikaisrakennuksen muodostama ulkomuseoalue
- aluetta rakennettu 1930-luvulta lähtien, pääasiassa 1940-luvun lopulla ja 50-luvulla
- rakennukset edustavat lapualaista 1800-luvun rakennustapaa ja muodostavat aikakaudelle tyypillisen pihapiirin - joskin paikka on metsäinen mäki

-alue on museokokonaisuus, tapahtumapaikka ja matkailunähtävyys

- paikallinen rakennushistoriallinen, paikallinen maisemallinen, paikallinen historiallinen

tutkimushistoria:

Kohde on inventoitu Härmänmaan miljööprojektin inventoinnissa 1999 sekä kohde- että rakennustasolla.

lähteet:

Ahmas Kristiina. Lapuan rakennuskulttuuria. 1993.

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II. 1984.

<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMEÄN MUSEON PAJA

id: 32635
rakennustyyppi: pajat/verstaat
alkup. käyttö: 899 muut maa-, metsä- ja kalatalouden rakennukset
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 1
perustus: nurkkakivet
runko: pitkänurkkainen hirsi, kuusikulmainen salvos
vuoraus: -
ulkoväri: maalaamaton, harmaantunut
kattomuoto: satulakatto
kate: lauta
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on nurkkakiven päälle rakennettu, pitkänurkkainen hirsirakennus. Rakennuksessa on lautakatto ja ovi päädyssä.

Paja sijaitsee museoalueen pohjoisosassa miespihaan johtavan alueen pohjoisreunassa.

historia:

Rakennus on siirretty Haapakosken Taloselasta 1947.

erityispiirteet:

Rakennuksen yläosa on alaosaa leveämpi. Sivuseinän hirret jatkuvat eteen poskiksi.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1 (filmi 75, kuvat 2-8)

lähteet:

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1984

<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMEÄN MUSEON PORTTILATO

id: 32628
rakennustyyppi: talousrakennukset
alkup. käyttö: 719 muut varistorakennukset
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 1
perustus: nurkkakivet
runko: pitkänurkkainen hirsi (pyöreähkö)
vuoraus: hirsien päät koteloitu laudoin
ulkoväri: punamulta, listat valkoiset

kattomuoto: satulakatto
kate: musta kattohuopa
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on kaksiosainen, suoraseinäinen rakennus, jossa on keskellä läpikuljettava portti.

Rakennus on vuoraamaton, mutta salvosten päät on peitetty laudoilla.

Porttilato sijaitsee tuparakennusta vastapäätä neliömäisen umpipihan ja hajanaisemman karjapihan välillä. Rakennuksen läpi kuljetaan museoalueen keskipihalle.

Rakennustoimii piha-alueen jakajana, porttina ja säilytystilana.

historia:

Porttilato on ainut museorakennus, joka ei ole Lapualta vaan se on siirretty 1940- tai 1950-luvulla Alahärmän Piristä. Rakennus jakaa alueen miespihaan ja karjapihaan.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1, (filmi 75, kuvat 8A-13A)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, <http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaehenhistoria>

RÄNKIMEÄN MUSEON RIIHI

id: 32630
rakennustyyppi: muut
alkup. käyttö: 899 muut maa-, metsä- ja kalatalouden rakennukset
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 1
perustus: nurkkakivet
runko: pitkänurkkainen hirsi/ puurunkorakenne
vuoraus: -
ulkoväri: maalaamaton, harmaantunut
kattomuoto: satulakatto
kate: päre
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Rakennuksessa on kaksi hirsistä osaa (riihi ja luuva) ja päädyssä lautalato. Lisäksi rakennuksen toisessa päässä on vielä pulpettikattoinen katos.

Rakennus on pitkänurkkainen, vuoraamaton rakennus.

Riihirakennus sijaitsee tuvan ja liiverin pohjoispuolella.

historia:

Riihi on siirretty Lapuan Varpulasta, mutta nykyisen paikalla ollut ennen isompi riihi, joka paloi ja tämä siirrettiin tilalle. Lato-osassa säilytetään nykyisin vanhaa puimakonetta.

erityispiirteet:

Rakennus koostuu kolmesta eri osasta, joista keskimäinen on kaksikerroksinen luuva, oikeanpuoleinen pääty lato-osa on laudasta ja vasemmanpuoleisessa riihiosassa on sisällä kiviuni-/kiuas.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1, (filmi 77, kuvat 33-36)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1983

<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria4>

RÄNKIMÄEN MUSEON JOKITUPA

id: 32634

rakennustyyppi: asuinrakennukset

alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot

nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat

ajoitus: 1800-luku

kerrosluku: 1

perustus: nurkkakivet

runko: pitkänurkkainen hirsi

vuoraus: osittain vuoraamaton, osittain viimeistelemätön lauta

ulkoväri: rippeitä punamullasta

kattomuoto: satulakatto

kate: päre

ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on yksikerroksinen, osittain laudoitettu rakennus, jossa on pärekatto ja ovi päädyssä.

Rakennus sijaitsee tupa- ja aittarakennuksista luoteeseen, metsärinteessä.

historia:

Rakennus on siirretty Lapuan Alajoen Lahnosta 1947. Rakennustan on käytetty jokitupana ja sen on museolle lahjoittanut Jalo Lahdensuo. Hirressä lukee IMPIVAARA, ja ovesta löytyy puumerkki.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1 (filmi 77, kuvat 28-32)

lähteet:

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1984

<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON JYVÄAITTA

id: 32637

rakennustyyppi: aitat

alkup. käyttö: 891 viljankuivaamot ja viljan säilytysrakennukset

nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat

ajoitus: 1800-luku

kerrosluku: 2

perustus: nurkkakivi

runko: pitkänurkkainen hirsi

vuoraus: hirsien päät koteloitu laudoin

ulkoväri: rippeitä punamullasta

kattomuoto: satulakatto

kate: päre
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on kaksikerroksinen, suorasiivuinen aitta, jossa on päädyssä ulkoneva otsa. Salvosten päät on peitetty laudoilla. Sivuseinät jatkuvat eteen poskiksi. Ovi on kuvioitu paneliovi. Otsassa on pieni valoaukko.

Rakennuksen perustuksena on hirsikehikkoa pienempi, lyhyelle nurkalle veistetty jalkarakenne.

historia:

Rakennus on siirretty museoalueelle Lapuan Kirkonkylästä 1940- tai 1950-luvulla.

erityispiirteet:

- jalkarakenne

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1 (filmi 73, kuvat 25-27, 28-30, 33,37)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1984

<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaehenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON LUTTI

id: 32626
rakennustyyppi: aitat
alkup. käyttö: 899 muut maa-, metsä- ja kalatalouden rakennukset
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 2
perustus: nurkkakivet
runko: pitkänurkkainen hirsi
vuoraus: hirsien päät koteloitu laudoin
ulkoväri: punamulta, listat valkoiset
kattomuoto: satulakatto
kate: punatiili
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on kaksikerroksinen, kolmiosainen hirsirakennus, jossa on etupuoella toisessa kerroksessa ulkoneva rinta ja siinä kaksi soikeaa valoaukkoa.

Salvosten päät on peitetty laudoilla.

historia:

Rakennus on siirretty museoalueelle Haapakosken Yli-Kerosta 1950-luvulla.

arviointi:

Rakennushistoriallisesti arvokas. Historiallisesti arvokas. Maisemallisesti arvokas.

erityispiirteet:

-

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1, (filmi 75, kuvat 26A-31A)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 198<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria4>

RÄNKIMÄEN MUSEON LUTTIRATI (AVOSOLAINEN)

id: 32627
rakennustyyppi: aitat
alkup. käyttö: 941 talousrakennukset
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 2
perustus: nurkkakivet
runko: pitkänurkkainen hirsi
vuoraus: hirsien päät koteloitu laudoin
ulkoväri: punamulta, listat valkoiset
kattomuoto: satulakatto
kate: punatiili
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on kaksikerroksinen, kaksiosainen hirsirakennus, jossa on rakennuksen sivulla toisessa kerroksessa ulkoneva, avoin sola.

Rakennuksen toiseen osaan on pariovet. Ulkonevaan solaan nouseen rakennuksen etupuolelta portaat.

Avosolainen luhti sijaitsee miespihassa, eteläpohjalaisen lutin rinnalla ja liiveriratia vastapäätä.

historia:

Rakennus on siirretty museoalueelle 1950-luvulla kirkonkylän Lukkarilasta.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1, (filmi 75, kuvat 20A-24A)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 198<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria4>

RÄNKIMÄEN MUSEON NAVETTA

id: 32629
rakennustyyppi: navetat
alkup. käyttö: 811 navetat, sikalat, kanalat yms.
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1870
kerrosluku: 1
perustus: nurkkakivet
runko: pitkänurkkainen hirsi
vuoraus: -
ulkoväri: maalaamaton, harmaantunut
kattomuoto: satulakatto
kate: päre

ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on yksikerroksinen, pitkänurkkainen, vuoraamaton rakennus, jossa on ovi ja pienet ikkunat päädyssä.

historia:

Hirressä lukee vuosiluku 1870, joten navetta on luultavasti rakennettu silloin. Rakennus on ollut ilmeisesti luontinavetta. Rakennus on siirretty Hermannin Ikolasta Härislästä.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1, (filmi 75, kuvat 14A-19A)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, <http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON SAVUSAUNA

id: 32633

rakennustyyppi: saunat

alkup. käyttö: 931 saunarakennukset

nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat

ajoitus: 1800-luku

kerrosluku: 1

perustus: ladotut kivet

runko: pitkänurkkainen hirsi

vuoraus: hirsien päät koteloitu laudoin

ulkoväri: maalaamaton, harmaantunut ja tummunut

kattomuoto: satulakatto

kate: päre

ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on yksikerroksinen, vuoraamaton hirsirakennus, jossa on pärekatto ja ovi päädyssä. Salvosten päät on peitetty laudoilla.

Rakennus sijaitsee tupa- ja aittarakennusten luoteispuolella.

historia:

Rakennus on siirretty Lapuan Haapakosken Puolijoelta 1947.

erityispiirteet:

Lattia on osittain paljasta maata ja osittain hirttä. Lauteet koostuvat runkoon kiinnittyvistä hirsistä. Ovi on matala ja tehty pitkittäisistä laudoista. Kiuas sijaitsee ovensuunurkassa uunin suu peräseinään päin.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1 (filmi 77, kuvat 23-27)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1984
<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON SYYTINKITUPA

id: 32636
rakennustyyppi: asuinrakennukset
alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 1
perustus: luonnonkivet (? , peitetty levyllä)
runko: pitkänurkkainen hirsi
vuoraus: peiterimoitettu pystylauditus
ulkoväri: punamulta, listat valkoiset
kattomuoto: satulakatto
kate: musta profiilipelti
ikkunat: kuusiruutuiset

kuvaus:

Kohde on yksikerroksinen, pitkänurkkainen hirsirakennus, jossa on kuusiruutuiset ikkunat pariovi ja oven suojana koristeellinen avokuisti.

Kohde sijaitsee museon miespihaan johtavan tien eteläreunalla.

historia:

Rakennus on siirretty Lapuan Alanurmesta 1940- tai 1950-luvulla. Museoalueella rakennus on ollut aikaisemmin navetan paikalla, kunnes siirretty nykyiselle paikalleen.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1 (filmi 73, kuvat 20-24)

lähteet:

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

20102010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1984

<http://sites.google.com/site/lapuaeura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON TALLI- JA LIITERIRATI

id: 32625
rakennustyyppi: tallit
alkup. käyttö: 819 eläinsuojat, ravihevostallit, maneesit yms.
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 2
perustus: nurkkakivet
runko: pitkänurkkainen hirsi
vuoraus: hirsien päät koteloitu laudoin
ulkoväri: punamulta, listat valkoiset
kattomuoto: satulakatto
kate: punatiili
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Rakennus on kaksikerroksinen, kolmiosainen, vuoraamaton hirsirakennus. Salvosten päät on peitetty laudoilla. Päädyissä on pienet kissanpenkit.

Rekennuksen keskimmaisessä osassa on pariovet. Kaikkien ovien päällä on luukut.

Talli-liiterirati sijaitsee tuvan pohjoispuolella osana miespihaa.

historia:

Tallin ulko-oven sisäpuolella lukee vuosiluku 1857, eli rakennus on saatettu rakentaa silloin. Rakennus on toiminut tallina ja liiterinä Lassilassa Lapuan keskustassa.

Rakennuksen oikeassa päässä on sijainnut hevostalli, keskellä on ollut kärryliiveri, jossa on säilytetty kärryjä, rekiä ja muita hevostyökaluja, ja vasemmassa päässä liiveri, jossa on säilytetty erilaisia tarvekaluja.

Rakennus on siirretty museoalueelle Lapuan Kirkonkylästä Lassilanrannasta, Juho Lassilasta (Tuomiokirkkoa vastapäätä) 1940- tai 1950-luvulla. Toiseen päähän on 1998 rakennettu hyyssi.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1, (filmi 77, kuvat 4-9)

lähteet:

1999:

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010:

Lehtinen Erkki, Lapuan historia III. 1984.
<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON TUPARATI

id: 32624
rakennustyyppi: asuinrakennukset
alkup. käyttö: 011 yhden asunnon talot
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1875
kerrosluku: 2
perustus: ladotut kivet ja laasti
runko: pitkänurkkainen hirsi
vuoraus: hirsien päät koteloitu laudoin
ulkoväri: punamulta, listat valkoiset
kattomuoto: satulakatto
kate: saumapelti
ikkunat: kuusiruutuiset

kuvaus:

Kohde on pienehkö, kaksikerroksinen, pitkänurkkainen hirsirakennus, jossa on kuistiton sisäänkäynti ja kuusiruutuiset ikkunat. Rakennus on vuoraamaton, mutta salvosten päät on peitetty laudoilla. Päädyissä on kissanpenkit ja puolipyöreä ullakkoikkuna. Katolla on nelilapeisella katolla varustettu ruokakelloteline.

Tuparati sijaitsee ulkomuseoalueella keskeisellä paikalla neliömäisen miespihan sivulla. Tupaa vastapäätä on porttiaitta ja sivuilla liiverit ja kaksi aittaa.

historia:

Talo on rakennettu alun perin 1875 seksmanni Juho Juhonpoika talvien tilalle Lapuan Alapään talon toiseksi pääksi. Vuonna 1879 talon tämä osa kuitenkin siirrettiin talon ulkosaralle Mustaanmaahan Ihamäkeen. . Talon viimeinen omistaja oli Seppälä, ennen siirtoa tälle museoalueelle vuonna 1952.

Rakennukseen on tehty uusi katto ?

arviointi:

Rakennushistoriallisesti arvokas. Historiallisesti arvokas. Maisemallisesti arvokas.

erityispiirteet:

-

tutkimushistoria:

Kohde on inventoitu Härmänmaan miljööprojektin inventoinnissa 1999

Valokuvat: Liite 1, (filmi 75, kuvat 32A-36A; filmi 77, kuvat 0-3)

lähteet:

1999:

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010:

<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON TUULIMYLLY

id: 32631
rakennustyyppi: myllyt
alkup. käyttö: 999 muualla luokittelemattomat rakennukset
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 1
perustus: ladotut kivet ja laasti
runko: pitkänurkkainen hirsi
vuoraus: lomalaudoitus
ulkoväri: maalaamaton
kattomuoto: alaosassa kahdeksankulmainen kekokatto, yläosassa satulakatto
kate: alaosan katossa päre, yläosan katossa lauta
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on ns. harakkatyyppinen tuulimylly, jossa on kiinteä, pohja-alaltaan monikulmainen alaosa ja kuutiomainen, satulakattoinen yläosa sekä kaksi siipiparia. Alaosa on laudoitettu pystyлаudoituksella ja siinä monilapainen katto.

Tuulimylly sijaitsee museoalueen luoteiskulmassa maaston korkeimmalla kohdalla.

historia:

Tuulimylly on seinässä on vuosiluvut 1853 ja 1875.

Rakennus on alun perin rakennettu tuulimyllyksi Isofossin tialle Juha Juhanpoika Alafossin (1819-1868) ja vaimonsa Maria Kustaantytär Erkkilän (1819 - 56) omistuksen aikana, myyty sieltä Suokon kylään ja edelleen Ojutkankaalle Herman Yliselle, josta se v. 1938 siirrettiin museolle.

erityispiirteet:

Harakkamylly edustaa Lapuan rintakylän myllytyyppiä.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1 (filmi 77, kuvat 16-22)

lähteet:

1999:

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010:

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1984
<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON VENEVAJA

id: 32632
rakennustyyppi: muut
alkup. käyttö: 719 muut varistorakennukset
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1940- tai 1950-luku
suunnittelija: taiteilija Kaarlo Lamminheimo
kerrosluku: 1

perustus: nurkkakivet
runko: pitkänurkkainen pyöröhirsi
vuoraus: -
ulkoväri: maalaamaton, harmaantunut
kattomuoto: satulakatto
kate: lauta
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on yksikerroksinen, pitkä hirsirakennus, jossa on sivuilla ja päädyissä soikeat aukot. Katto on laataa.

Venekatos sijaitsee museon rakennusryhmän länsipuolella.

historia:

Rakennus on tehty 1946 - 47 Lapua-seuran lahjaksi saaman 1860-luvun jokiveneen katokseksi.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1 (filmi 77, kuvat 10-15)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapu2010
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1984
<http://sites.google.com/site/lapuaaseura/raenkimaeeenhistoria>

RÄNKIMÄEN MUSEON YKSINÄISAITTA

id: 32638
rakennustyyppi: aitat
alkup. käyttö: 891 viljankuivaamot ja viljan säilytysrakennukset
nyk. käyttö: 323 museot ja taidegalleriat
ajoitus: 1800-luku
kerrosluku: 2
perustus: nurkkakivet, hirsinen jalkarakenne
runko: pitkänurkkainen hirsi
vuoraus: vuoraamaton, hirrenpäät koteloitu
ulkoväri: rippeitä punamullasta
kattomuoto: satulakatto
kate: päre
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Kohde on pieni, kaksikerroksinen yksinäisaitta, jossa on päädyssä ulkoneva otsa. Salvosten päät on peitetty laudoilla. Sivuseinät jatkuvat eteen poskiksi. Jalkarakenteena on lyhytnurkkainen, matala hirsikehikko.

Aitta sijaitsee museoalueelle johtavan tien reunassa rinnakkain toisen jyvääitan kanssa.

historia:

Rakennus on siirretty Lapuan Hellanmaalta 1940- tai 1950-luvulla.

erityispiirteet:

Yksinkertainen, koristelematon julkisivu, penenpi kuin viereinen aitta, mutta myöskin jalka-aitta -mallia.

tutkimushistoria:

Valokuvat: Liite 1 (filmi 73, kuvat 25-27,31,32,34-36)

lähteet:

1999

Ahmas Kristiina 1993. Lapuan rakennuskulttuuria. Lapuan kaupunki.
Ränkimäen ulkomuseon esite.

2010

Lehtinen Erkki, Lapuan historia II, 1984
<http://sites.google.com/site/lapuaseura/raenkimaehenhistoria>

KIOSKI 2.0 -sovellus www.kulttuuriymparisto.fi -sovellusvuokrauspalvelu